

СТАН МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день кожна країна розуміє важливість міжнародної торгівлі та взаємовідносин з іншими державами. Міжнародні економічні відносини – поняття ширше за міжнародну торгівлю, яка включає лише торгівлю товарами та послугами. До міжнародних економічних відносин також включають фінансові інструменти (депозити та інші фінансові операції, вкладення капіталу тощо), міграцію робочої сили.

Отже, при розгляді питання міжнародної торгівлі слід проаналізувати такі позиції як експорт та імпорт товарів і послуг. Щодо України, слід зазначити необхідність позитивного сальдо в міжнародній торгівлі для накопичення капіталу та розвитку внутрішньої економіки, що є необхідною передумовою для поліпшення економічної ситуації.

За даними Держстату України протягом 2018 року Європейський Союз залишався ключовим торговельним партнером України з питомою вагою торгівлі товарами та послугами 41,1% від загального обсягу зовнішньоекономічної торгівлі України. [1]

Але наразі існує диспропорція в міжнародній торгівлі України, яка вказує на перевагу експорту сировини над іншими категоріями. В експорті аграрного сектору основу становить продукція рослинного походження – пшениця, кукурудза, ячмінь та соєві боби.[2]

У 2018 році основними групами українського експорту до Європейського Союзу були чорні метали, електричні машини та устаткування, зернові культури, руди, насіння олійних культур, також жири та олії і деревина та вироби з неї. Натомість імпортували з європейського ринку котли, машини, апарати і механічні пристрої, енергетичні матеріали; нафта та продукти її перегонки, наземні транспортні засоби, електричні машини і устаткування, фармацевтична продукція.

Так як експорт товарів складає більше 85% в загальному обсязі експорту, то слід приділити більше уваги аналізу експорту саме цієї групи.

У таблиці 1 представлена статистична інформація щодо здійснення міжнародної торгівлі товарами по деяким регіонам України. Якщо порівнювати загальні річні цифри, то можна сказати, що експорт і імпорт товарів зростають з кожним роком, але найбільше зростання обсягів за останні роки відбулося у 2017 році. Так, експорт товарів зріс на 19%, а зростання імпорту товарів відбулося на 26,4%.

За проаналізований період це найбільше зростання, бо у 2016 році порівняно з попереднім відбулося зменшення експорту, а зростання імпорту було лише 4,6%. А у 2018 році в порівнянні з 2017 зростання зовнішньої торгівлі в обох напрямках було приблизно на 10% менше ніж в попередньому році (експорт зріс на 9%, а імпорт на 15%).

Таблиця 1

**Обсяги зовнішньої торгівлі товарами України та деяких регіонів
за 2015-2018 рр.**

Регіони	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Експорт				
Україна, тис.дол.	38127149,7	36361711,2	43264736,0	47339935,2
Питома вага, %: м. Київ	22,9	23,6	22,5	21,6
Дніпропетровська обл.	16,8	16,1	16,3	16,3
Донецька обл.	9,7	9,4	10,2	10,2
Сумська обл.	1,6	1,5	1,6	1,7
Імпорт				
Україна, тис.дол.	37516443,0	39249797,2	49607173,9	57141041,5
Питома вага, %: м. Київ	38,6	41,1	40,0	41,2
Дніпропетровська обл.	8,6	8,8	9,3	9,2
Донецька обл.	3,2	2,8	4,1	3,9
Сумська обл.	1,1	1,1	1,1	1,3

Джерело: складено автором за даними Держстат України[3]

Слід відмітити м. Київ, який виокремлено в статистичній інформації, як особливий суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності України. За проаналізований період він є лідером як по показнику експорту, так і імпорту серед регіонів України. На м. Київ припадає більше 20% експорту всіх товарів та близько 40% імпорту. Щоб виявити об'єктивні причини цього явища, слід більш ретельно проаналізувати структуру експорту та імпорту, використовуючи дані Головного управління статистики по м. Київ, але такі обсяги свідчать перш за все про концентрацію фінансових ресурсів.

За останні роки динаміка міжнародної торгівлі носить з однієї сторони позитивний характер, зважаючи на поступове зростання її обсягів, але з іншої – негативний. Це обумовлено зростанням негативного сальдо зовнішньоекономічної діяльності, зокрема по торгівлі товарами. Так, у 2016 році сальдо становило майже -3000 млн. дол., у 2017 році більше ніж -6300 млн. дол., а в 2018 році майже -9800 млн. дол., хоча ще у 2015 році експорт переважав над імпортом на 611 млн.дол.

Тобто, щоб впевнено почувати себе на міжнародному ринку, слід залучити всі можливі ресурси для збільшення експорту різних груп товарів, а також розвивати національне виробництво, наповнюючи внутрішній ринок.

Література:

- 1.Торговельно-економічне співробітництво Україна-ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/ukraine-eu/trade-and-economic/ukraine-eu-trade>
2. Основні показники зовнішньої торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ucab.ua/ua/doing_agribusiness/zovnishni_rinki/osnovni_pokazniki_zovnishnoi_torgivli_ukraini
3. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2018/zd/oet/oet_u/oet1218_u.htm